

Telegraful

Organ național-bisericesc

Onor. Procuratura regească

(Of.)

Sibiu

Abonamentul:

Un an 150 Lei. — Șase luni 75 Lei. — Trei luni 40 Lei. — Pentru străinătate un an 250 Lei.

— Ziarul apare Marțea și Vinerea —

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză —
— Articole nepublicate nu se înapoiază. —

Prețul inserțiunilor: un șir petiț 3 Lei pentru o dată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Dela Serajevo la Janina

Abia s'a stins și ultimul ecou al buibuitului de tunuri; abia s'a potolit înfricoșata furtună răscolită de monstruoasă crimă dela Serajevo, mama neîndurată a celor opt ani de suferință universală; abia s'a domolit înfrigurarea sufletelor nenorocite de pe mușuroiul nostru; iscăliturile de pe tratatul de pace sânt încă proaspete — și mâna ucigașe a unor criminali încearcă acum la Janina să aprindă focul stins cu atâta sânge omenesc.

Interminabila serie de atentate politice, care pune la încercare sistemul nervos, atât de bolnav, al lumii noastre civilizate, e de natură să pună pe gânduri și pe omul care a legat mai multe speranțe de roadele civilizației moderne.

Geneza acestor crime politice este foarte complexă. De cele mai multeori însă ea se reduce la două mari păcate cari au fost ridicate de cătră un și mai păcătos sistem de educație — particulară și publică — la rangul de fetiș: șovinismul de clasă și șovinismul național, din care cultura veacului nostru a făcut un adevărat «tabu».

Șovinismul de clasă, care stă la temelia socialismului, produce atentatele politice interne, iar șovinismul național, care e calul de bătaie al societății burgheze, — își trimite bomba și armata peste granițe.

Hrana zilnică a acestor doi monștri sufletești este ura; ura crescută sistematic,

asa cum se crește copilul — din fașe până în universitate. Și fiindcă ura nu poate trezi decât dorul de răsunare, de distrugere, de acaparare, atentatele politice nasc războaie, iar cele sociale revoluții, deci tot războaie — desorganizate. Unde cele două păcate își dau mâna — crima, firește, e și mai înfricoșată.

Căci războiul este o crimă; și încă una absurdă, pentru că încearcă să soluționeze o problemă de ordin sufletesc prin mijloace materiale. Încearcă să facă *dreptate*, să aducă fericire *sufletului* prin *sabie* și *praf de pușcă*.

Războiul e opera cărnii — cum ar zice apostolul Pavel — nu a sufletului.

Cei vechi erau mai înțelepți în această privință, întrucât dedeau războiului o semnificație simbolică. Luptându-se unu la unu, absurditatea costa mai puține jertfe.

Astăzi însă costă foarte scump, fiindcă «prostia se ține cu... chelțuială» — cum ar zice unul dintre venerabilii noștri bătrâni.

Totuși, cazul dela Janina, e de natură de a ne face dovada, că lumea începe să înțeleagă marea absurditate a războiului.

Mussolini, care doria poate — pe lângă o justă satisfacție națională, — și o aureolă de glorie militară personală, mai ales când aceasta se putea câștiga așa de ieftin, s'a calmat văzând atitudinea Angliei ponderate și a Franței care nu a vrut să-și calce în picioare principiile morale pe care le-a afișat ori de câte ori a trebuit să le afișeze.

Dar la dreptul vorbind atitudinea celor două puteri mari secundată de toată

lumea cu adevărat civilizată, nu vădește numai ponderație și tact politic, ci și o principială dragoste de pace, dragoste izvorâtă din suferința îndelungată.

Dacă această dragoste de pace va avea și tăria pe care i-o împrumută o voință disciplinată, vom avea prilejul să constatăm că dela Serajevo la Janina n'au trecut numai opt ani, ci cel puțin opt veacuri...

Și ar fi un semn, că omenirea se încumetă tot mai greu să recadă în barbaria și întunerecul peșterilor de tragodiți.

N. Colan

„Adormirea Născătoarei de Dumnezeu” la sfânta mănăstire Ț.-Bodrog

Așezată într-o pitorească vale a Mureșului, înconjurată de arbori seculari, pe un pământ de rară fecunditate, parcă acest loc anume a fost destinat pentru o viață contemplativă. Nici că se putea o alegere mai fericită, că imediată apropiere a fluviului temperează căldurile tropicale din vară, iar iarna, prin așezarea ei în vale, este scutită de asprimea frigului.

Fericitul Intru Domnul, arhimandritul *Augustin Hamsea*, superior al sf. mănăstiri, a început o potențială propagandă, ca din aceasta mănăstire să facă un loc sfânt de peregrinaj pentru credincioșii bisericii noastre, cari neorientați cercetau până atunci mănăstirile catolice, mai vărtos acele în cari și frații noștri «uniți» aveau vr'o capelă, ca p. e. în Radna. Că aceasta situație era în detrimentul bisericii și a credinții noastre, rămâne indiscutabil. Dată odată directiva, preoțimea noastră conștientă de datoria sa a canalizat sentimentele credincioșilor spre acest loc de pietate, mai ales la frumoasa

FOISOARA

Un salut al cercetașilor români

Revista „Cercetășia în România”

(H. P. P.) În toamna anului 1923 s'a ținut în Geneva al treilea «Congres internațional de educație morală», cu scopul înscris în program: «de a lucra la educația morală prin cooperarea oamenilor de toate rasele, de orice naționalitate și de orice credință». Au luat parte pedagogi de seamă până și din Indii, din Japonia, China, Africa de sud, ca să nu mai amintim statele europene.

Una din tezele fundamentale ale congresului a fost formulată de vestitul general englez Robert Baden Powell din Londra, întemeietorul cercetășiei, astfel: Educația trebuie să se facă prin dragoste și nu prin frică. Nu e teama care domnește astăzi, în fiecare țară, în politică? Întrebă gen. englez.

Dacă am substitui răul existent prin bunăvoință, dacă am înlocui frica prin dragoste, am vedea pe dată cum se micșorează sărăcia, crima, boala în țară respectivă, și în urma încrederii împrumutate, în urma localității și buneii voințe, s'ar realiza pacea între națiuni.

«... Dumnezeu este dragostea. Împărăția dragostei o cerem cu toții. Cu toate acestea consimțim să trăim sub jugul fricei».

De aceea cere spirit nou pe lume.

Generalul englez, căruia nu i se va imputa, de sigur, că este antimilitarist, află cuvinte grave de acuză pentru istoria cum a fost propovăduită până acum în școale. «Învățământul academic», susține gen. B. Powell, «a prezentat generațiilor succesive istoria lor națională ca o serie de războaie victorioase, omitând prea adeseori, cu lipsă de loialitate, înfrângerile, calomniind pe inimici, ridicând totodată în slava cerului propriile acte de piraterie. Pare că a venit clipa când trebuie să se schimbe toate acestea: să învățăm generațiile cele nouă să cunoască victoriile pacifice ale țării lor și să le învățăm să se gândească la celelalte țări în termeni de pace».

Din sbuciumul acesta sufletesc, a primit cercetășia lui Baden Powell o deosebită importanță, fiindcă cercetășia își dă toată truda să apropie sufletește tineretul tuturor popoarelor, să desvolte omenescul bun din oameni și să substitue spiritul războinic, fără de a lua nota virilă a generației actuale.

Astăzi, constată cu îndreptățită satisfacție gen. englez, sânt în diferitele țări ale lumii vreo

2 milioane de cercetași, cari au de țintă de a «pune în valoare pe individ în cel mai favorabil prilej de a servi pe toți».

Numai pe cărarea indicată de gen. B. P. vom putea ajunge la o desimefectare a atmosferei încărcate de toate mișmele, din zilele noastre, și de aceea cu toții trebuie să-și pună la inimă sfatul generalului: «dacă ar putea fi încurajată această metodă, în fiecare țară, astfel încât în lumea întreagă să se simtă unită generația nouă printr'o legătură evidentă de frație, ar contribui foarte mult ca să se desființeze războiul și să apară acea eră atât de dorită, de pace și de bunăvoință între oameni».

Chemarea aceasta spre o lume mai bună a fost împărțită de toți pedagogii, din toate țările, — mulți au dat sfaturi concrete prețioase, generalul B. P. însă a înfăptuit cu cercetașii săi acea societate de tineri dornici de a pregăti o lume primenită, mai nobilă, mai bună.

Rândurile de față sânt scrise din prilejul apariției Nr. 1 din an. III al revistei românești «Cercetășia în România», organul de publicitate al cercetașilor români, al inspectoratului cercetășesc din Arad. Va fi foarte bine ca revista aceasta să se răspândească în cercuri cât mai largi, în orașele și satele noastre, fiindcă este

sărbătoare a «Adormirii Născătoarei de Dumnezeu» care este hramul bisericii și când fericitul arhimandrit roștea cuvântări impresionante, de toată frumusețea, cari rămăneau întipărite în inimile credincioșilor.

Aceasta propagandă s'a continuat și se continuă și sub P. S. Sa *Ioan I. Papp*, mai vartos că însuși pontifică în biserica sf. mănăstirii la aceasta sărbătoare. Zeci de mii de credincioși sosiți din toate părțile diecezei, chiar și din cele mai îndepărtate colțuri, ascultau cu evlavie cuvintele arhierului pline de îndrumări sănătoase pentru viața creștinilor și pentru însănătoșirea moralei. Momente memorabile au fost acestea pentru credincioșii noștri cari n'au avut posibilitatea să vadă și să audă vorbind pe marele lor preot. Că mare mângâiere au dus cu ei la vetrele lor, o dovedește faptul, că an de an tot mai mulți au cercetat acest sfânt locas.

Regretăm din toată inima că P. S. Sa, deși reconvalescent, totuș este încă suferind. Cu toate acestea a ținut să dea neadormita a atențiune sărbătoarei și pontificarea a încredințat-o preotului Iancu Ștefanuț din Măndruloc. Sf. Sa a venit cu o grandioasă litie din «Cercul religios Măndruloc», formată din credincioșii din Sămbăteni, Ciciriu, Măndruloc și Micălaca, în frunte cu preoții Ștefan Bogdan și Ioan Marșieu. Pelerinii din Macea și Curticiu sub conducerea vrednicului episcop, însă fără preot, la intrarea în Arad s'au atașat și ei, și în felul acesta s'a desfășurat o grandioasă manifestare religioasă.

Cel puțin o mie de pelerini au parcurs într-o perfectă ordine bulevardul Regele Ferdinand și Regina Maria. Admirarea curentului religios explosiv se manifesta și pelerinii nu voiau să răspundă la întrebările adresate de străini. Ministrul de interne, A. Văitoian și prefectul județului I. Georgescu atrași de proporțiile mari în cari s'a manifestat aceasta activitate pastorală multumiți priveau la reconstruirea ordinii morale atât de adânc resturnată în acestea zile viroase și pline de surprize.

Impunătoarea litie, după un repaus de una oră, la ora trei postmeridiane în râuri de evlavioase cântări a înconjurat Sionul dela sfânta mănăstire; ear preoții imediat s'au supus la nouă sarcină, măturisind pe credincioșii sosiți în număr extraordinar de mare și prestând diferite slujbe pentru neputințele sufletești și trupești.

Vecernia s'a pontificat la ora cinci, participând optsprezece preoți, sosiți cea mai mare parte cu parohienii lor. S'a continuat apoi privegherea în altarul din curtea mănăstirii și curând am fost învăluți în noapte. O privesc feerică, ca din povești s'a deschis privind din locul înălțat al sfântului altar: tremura lumina dela mii de lumini la cea mai mică adiere, ear sus la altar o splendoare de ornate făcea neuitate clipele. Cântăreții din Falnic postați pe treptele altarului au stors admirația pioșilor credincioși prin cântările lor evlavioase și pline de farmec. Sânt convins că orice inimă ticăloșită n'a putut rămănea fără emoții, ascultând acestea cântări de preamărire a Preacuratei Fecioare, rostite cu atâta precisiune de escelente voci. Insumi am fost plăcut surprins de perfecțiunea cântărilor

și rămăne bine stabilit, că bănațenii în aceasta privință sânt neltecuți.

Privegherea s'a terminat numai târziu noaptea, luminată de o splendidă lună care se furișă printre secularii arbori, preșerând argintul ei peste sfântul locaș și preste valea mănăstirii adormită într-o atmosferă mai temperată, după arșița soarelui din zi. Ne am plecat capul spre odihnă numai cătră miezul nopții.

Respirată pâcla dimineții carea aici în valea mănăstirii greoaie se lasă, soarele cu profuziune își varsă razele sale și umple de lumină mare toată frumusețea sădită de mâna Zădătorului, ear stropii de rouă după frunzele arborilor și a plantelor reoglindează în culori auri razele cari ne dau vieața. Paserile trezite din cuiburi și de pe ramuri încep ciripitul și nu preste mult spintecă văzduhul, mărind prin cântările lor suprema ființă divină carea o cârmuiește lumea prin nepătrunsa sa înțelepciune. Doamne, câtă armonie în zidirea făcută de mâna Tat!

Sfânta liturghie s'a oficiat la ora nouă cu participarea următorilor preoți: Iancu Ștefanuț, Măndruloc, George Turic, Oilaca, Aurel Iancu, Zărand, Ioan Iercoșan, Păncota, Iosif Hănceș, G'od (popiatul Geoagiu), Ilie Moș, Chesinț, Liviu Mihailovici, Murani, Aurel Sebeșan, Falnic, Ioan Marșieu, Micălaca, Caius Turic, profesor Arad, Ioan Băru, profesor Arad, Sever Sebeșan, B.-Com'loș, Ștefan Bogdan, Sămbăteni și cuvioșii părinți Ignatie I. Marcu, Visarion Demian și Ilarie Iova. Armonioasele cântări ale cântăreților ș'apoi corul din Arad-Șega sub conducerea vrednicului învățător Paticiu și corul din Micălaca au atras toată lumea la sfânta liturghie, o mare de capete privea neclintită spre altar. Continuată sfânta liturghie cu toată solemnitatea, o fetiță citește frumos apostolul, ear preotul Iancu Ștefanuț cu glas respicat auzit de toți credincioșii a citit sfânta evanghelie. Corurile alternativ au dat răspunsurile liturgice, ear irmosul și priceasna au fost cântate fermecător de cântăreți.

După împărțirea tuturor preoților celebranți și după terminarea priceșnei pontificantele preot Iancu Ștefanuț, înconjurat de toți preoții iese pe amvon și în mijlocul unei mormântale tăceri își începe predica despre însemnătatea sărbătoarei și despre necesitatea cultului Mariei a Născătoarei de Dumnezeu, pe carea fiul ei, Mântuitorul lumii, în Sara răscumpărării ni-a dăruit-o mamă zicând cătră sfântul Ioan:

«Eată mumă-ta!»

Convingător, într'un stil și grai înțeles de toți, ne-a talmăcit impresionant clipele adormirii Născătoarei de Dumnezeu la satul Getsiman, unde împărțeașa tuturor, dumnezească fiică s'a retras, încunoștințată mai 'nainte de arhanghelul Gavril despre adormire, și cum apostolii împărțiați pe la marginile pământului pe nori au fost aduși și cu cutremur priveau când mutarea preacuratului trup se gătea.

Spune că întristați au fost apostolii în jurul mormântului trei zile și trei nopți, tânguindu se, ear după acestea deșert a rămas mormântul săpat în piatră și Maica Domnului la ceriu s'a înălțat la tronul Tatălui ceresc, ca de acolo să privească asupra fiilor săi cari cu credință își ridică ochii cătră ea.

Lămurit a fost accentuat că Maica Domnului ca izvorul cel mai bogat și nesecat de bunătați, ca cea mai plină de grație, ea necentenit veghează asupra creștinilor, a fiilor săi și ca mamă a creștinilor, pentru dragostea ei de mamă, caută să dea atâta grație creștinilor câtă se cuvine să deie o mamă fiilor săi. Și aceasta este fără de margini, pentrucă ea este totodată mamă a lui Dumnezeu-Omul, dela care atâta grație cât se cuvine să aibă o mamă dela fiul său.

Acest har, aceasta grație o are și la Dumnezeu-Tatăl, din voia căruia a primit în cortul său dumnezeesc pe Fiul, pentru mântuirea neamului omenesc.

Aceasta chemare a Născătoarei de Dumnezeu a făcut-o înțeleasă prin o asemănare din viața noastră de toate zilele, o scenă duioasă și impresionantă, care a stors lacrimile tuturor, dându-le drum, ca să curețe sufletele de sarcina păcatelor și a rățăcirilor. A vorbit inimilor și a mișcat toate fibrele din ele. Toți ne-am simțit ingrați pentru binefacerile cari se revarsă asupra noastră prin mijlocirea Preacuratei Fecioare, toți am fost copleșiți de emoții și abia am putut reține unii explozia cântării prin lacrimi.

Terminată sf. liturghie și împărțită anafora tuturor, pelerinii s'au reintors mângăiați la vetrele lor.

Am ostenit în căile Domnului și nu ne plângem de ostenețele noastre, pentrucă cincisprezece mii de credincioși câți au cercetat la aceasta măreață sărbătoare sfânta mănăstire, s'au reintors la căminurile lor c'o orientare luminată în ale credinței și mai ușurați de greutatea păcatelor cari mereu ne pândesc sufletele.

Raportor.

Nr. 7268/1923 Șc.

Notificare oficioasă

În orfelinatul nostru bisericesc au devenit câteva locuri libere. Se primesc orfani sub 12 ani, cu precădere orfani de ambii părinți, eventual și orfani de un părinte, dacă acesta este incapabil a da copilului creșterea cerută.

Cererile instruite cu documentele doveditoare, se vor înainta Consistorului arhidiecezan în Sibiu prin oficiile noastre parohiale, cari le vor însoți de raport informativ, pentru care va răspunde oficios.

Sibiu, din ședința senatului școlar, ținută la 24 Aug. (6 Sept.) 1923.

Consistorul arhidiecezan

Șvabii noștri din Bănat

Se împlinesc 200 de ani de când au fost chemați ca coloniști șvabii noștri și în Timișoara și aiurea se organizează serbări de comemorare.

Un articol jubilar publică cunoscutul profesor german Dr. Raimund Kaindl din Graz, cel care a scris o serie întreagă de cărți despre «istoria germanilor din Ungaria», despre «istoria germanilor din Europa estică», etc. Revista «Reclams Universum» publică articolul la loc de frunte, dând totodată și fotografiile reușite.

Articolul e vrednic de relevat și la noi, fiindcă autorul Kaindl, după Adam Müller-Guttenbrunn, după Orendi-Homenau și alți fruntași șvabi, declară solemn că soarta șvabilor din România întregită este mult mai bună decât sub dominația maghiară. Pasagiul s'ar putea arăta și compatrioților noștri sași, în discuțiile cu ei, de aceea îl traducem, ca să servească drept document.

Prof. Kaindl scrie: «După revoluția din 1918 au ajuns coloniile acestea germane parte sub Ungaria, pe mai departe, parte, în majoritatea lor, au ajuns în posesiunea Iugoslaviei și a României-mari. În general a fost simțită schimbarea, în urma grelei apăsări a dominației brutale (cu puterea) maghiare, ca o eliberare (o mântuire).

«De fapt le-a reușit șvabilor din Iugoslavia și România să ajungă la câteva școli medii germane interzise lor până atunci și au câștigat o mai mare libertate la ridicarea unor societăți de apărare ale lor. Și puțința de a desbata desiderate culturale și etnice în zirele lor este în timpul de față mai priincioasă. Mai întâi de toate s'au desvoltat repede în Iugoslavia «Uniunea culturală germană» («Deutscher Kulturbund» — cu sediul în Neoplanta) și în Bănatul

condusă de un suflu vior, tineresc, în spiritul descris mai sus.

Și satele noastre încep să se încălzească pentru cercetășie — contrabalansând lupta nefirească între orașeni și țărâtime — lăsând să se răspândească convingerea sănătoasă că numai o colaborare, mână în mână, are rațiunea de a fi. Cercetășii, copii de țaran, primesc material pentru șezători, biblioteci distractive și instructive, iau parte la întreceri, sânt învățați să folosească timpul liber rațional, își aleg «frăția» cu câte o «cohortă» din oraș, ca legăturile să ajungă strânse, ca să se simtă și ei o parte dintr'un tot. Așa și cercetășii din oraș caută să se apropie de cei dela sate, cu surisul pe buze, cu mâna gata de a sări într'ajutor, cu gândul de a face binele de dragul binelui.

Tinerimea cercetășă caută să niveleze asperitățile ivite între popoare, în decursul războiului. Așa d. e. există în Arad o «centurie» românească (elevii liceului), o altă «centurie» (a celorlalte școli secundare), o «centurie» de cercetășii evrei («Tarbut»), o «centurie» de cercetășii maghiari («Mureșul») și o «centurie» de cercetășii meseriași și ucenici («Gai», din suburbiul Gai). Șvabii au în Sân Nicolaul-Mare o «centurie» compusă din meseriași, ș. a. m. d.

Ceeace ne povestește revista este interesant și vrednic de dat mai departe. Sânt ra-

poarte dela serbări cercetășești, — întreceri, punere de piatră fundamentală la un cămin cercetășesc în Arad — relatări despre starea cercetășilor din America (peste 700.000!) — excursii plănuite în Austria, Germania, Franța, Belgia etc. — rapoarte din viața cercetășilor din București, Timișoara, Oradea-mare, Cehoslovăcia, Ungaria (aici o dureroasă constatare: «foarte dureros faptul că întreaga mișcare poartă cu sine germeul irendentismului celui mai infocat» — care nu mai este cercetășiel) — despre manuale și broșuri cercetășești, — notițe variate, și umoristice — regulamente — și vreo câteva fotografii reușite.

Revista (Red. și Adm. la Sediul cercetășilor, Arad, Piața Liceului 1 — apare lunar, un număr 10 Lei), răspândește la sate și orașe ideile cercetășiei, astfel vom fi în stare odată să ne bucurăm de roadele semințelor de bun-simț aruncate de înființătorii acestei instituții idealiste.

Vorbe înțelepte

Un om singur nu poate să ucidă cu sabia lui o sută de oameni, ear cu înțelepciunea lui poate să pearză o oaste întreagă.

României-mari «Uniunea germană-șvabă, culturală» («Deutsch-Schwäbischer Kulturverband» cu sediul în Timișoara).

Foarte promițător este faptul că din 1919 au început să urmeze numeroși fii de șvabi la universitățile austriace și germane: au să ajungă poporului lor nește conducători mai credincioși, de cât bărbații crescuți până acum la universitatea maghiară din Budapesta».

Intr'alt loc declară prof. Kaindl: «Stăpânirii silnice — Zwangsherrschaft — maghiare, i-a reușit, mai întâi de toate să înstreineze prin maghiarizarea școlilor pe mulți membri capabili ai poporului nostru, sâmburele însă a rămas german!»

Așa scrie unul, care cunoaște stările din Bănat.

Va fi foarte bine ca convingerile acestea ale unor oameni competenți să fie comentate și la noi, ca să se răspundă în cunoștință de cauză acelor cari vreau să ne arate lumii ca pe nește asupritori fără de inimă. Să avem tenă dințea fermă de a considera pe toți de cetățeni ai acestei patrii, cu drepturi egale. H. P.-P.

„Pentru frații noștri colorați“

S'a petrecut în Paris, săptămânile trecute, o scenă neplăcută, care a avut urmări și care a fost viu comentată în publicistica franceză.

Intr'un local din Montmartre au intrat într'o seară doi negri. O parte din publicul adunat, americani veniți la Paris să-și petreacă, a început să vocifereze la vederea negrilor. Într'unele pături ale albilor din America este antagonismul față de negri așa de mare, încât nu vreau să aibă nimica comun cu ei, nici chiar la o masă nu sânt suferiți. Așa și aici: au cerut cu înverșunare ca să fie dați afară din local. Proprietarul restaurantului ce să se știe face? A poftit frumușel pe cei doi negri să-i părăsească localul. Nu putea să-și piardă mușterii bogăți de dragul unor negri din Dahomei.

Intreagă afacerea s'a complicat însă, deoarece negri aceștia erau doi prinți africani, se luptaseră curajos în războiul mondial, unul avocat la curtea de apel din Paris, ear celalalt doctor în medicină.

Cei dați afară pe simplul motiv că din întâmplare s'au născut negri, au intentat proces stăpânului localului. Vor fi apărați de unul din cei mai de seamă advocați din Paris.

Un scriitor (Vautel) declară din prilejul acesta că în Franța nu poate să existe problema raselor, înveninată de ură. În Franța nu se va face nici o deosebire între cetățenii francezi, albi din Franța și negri din colonii. Și negri și-au vărsat sângele în decursul războiului, iar sângele acela a fost «tot atât de roșu ca și acela al celorlalți nepoți ai lui Adam».

Ministerul afacerilor streine a publicat o notă străgând atenția turiștilor ca să respecte pe oamenii de culoare neagră, originari din coloniile franceze.

Dela Asociațiune

A doua vizitație culturală în desp. Sibiu al Asociațiunii, au întreprins-o conducătorii despărțământului în Dumineca de 9 l. c. Satele cari au venit la rând au fost de astădată Tâlmăcelul, Sebeșul de jos și Tâlmăciul. Oaspeții, bine primiți de preoți, învățători și de săteni, au fost dnii Dr. G. Preda, desp., Dr. H. Petra-Petrescu, secretarul desp., Ioan Neagoe, conferențiarul propagandist al Asociațiunii și dl Moșoiu, administratorul desp. Tuturora li s'a dat prilejul ca să vorbească poporului. Dr. G. Preda a vorbit în toate trei satele, prezentând comitetul cel nou al desp. și planurile sale pentru viitorul apropiat. În Tâlmăcel a mai adăugat cuvinte cuminți despre boalele molipsitoare și combaterea lor, în Sebeșul-de-jos despre marile stricăciuni ale alcoolismului (servindu-se de experiența bogată din ospiciul de alienați din Sibiu). Fiind în Tâlmăci puținii români a predat numai bibliotecă, ca și în celelalte două sate, și a pus la inimă țărănilor și muncitorilor de pe la fabrici colaborarea. Dl Moșoiu a vorbit în Tâlmăcel despre înființarea de societăți pentru asigurarea vitelor. Dl I. Neagoe a citit o poezie de Mircea Rădulescu și a ridicat inimile spre culmi mai înalte, pledând pentru nutremântul sufletului și pentru Asociațiune, în epoca de

proză, pe care o trăim. Dl Horia P.-Petrescu a vorbit sătenilor din Tâlmăcel despre «o carte a bunătații». — Păr. Roman din Tâlmăcel a trebuit să introducă un grilaj de lemn, cu ghișeu de predat cărțile, în tinda bisericii, ca să nu se îmbulzească poporeni preta tare la biblioteca parohială și a Asociațiunii (de mai bine de 600 de broșuri și volume). În comuna pe care o păstorește, se citește cu mare drag (Lumina Sătelor, Lumea copiilor, etc.) Biserica din 1784. În ea s'a inspirat pictorul nostru Smigelschi în copilărie. E plănuită și zidirea unei «case culturale». — În Sebeșul-de-jos, de asemenea, se bat sătenii cu gândul ridicării unei «case culturale». Banca locală a cumpărat o casă cu 150,000 lei. Biblioteca școlară (de 200 volume) s'a sporit cu aceea a Asociațiunii. — Cu planuri frumoase pentru viitor sânt și cele 60 de familii din Tâlmăci, cari adună din greu pentru biserica lor. Agentura Asociațiunii va putea contribui și ea, cu ceva ca edificiul să se ridice cu o zi mai înainte. Toate 'n tot: earăș o zi mănoasă pentru desp. Sibiu al Asociațiunii.

A treia vizitație culturală a fost în ziua de Tăierea capului sf. Ioan, în Râșinari și Poplaca (11 Sept.). Au luat parte toți domnii indicați mai sus. În frumoasa, curată, sărbătorească biserică principală a Râșinarilor, în fața unor credincioși cucernici, au ascultat sibiienii predica despre Tăierea capului (intr'altă tonalitate decât aceea pe care ne-o arată — vai! — dșoara Voiculescu în orașele noastre pe scenă, în Salomea lui Wilde!) — apoi s'au apropiat de conducătorii Râșinarilor ca să le asculte păsurile. Planuri minunate pentru viitor. Se vor și înfăptui, fiindcă în fruntea poporului sânt preoți ca Maniu Lungu, Emil. Cloran, Emil. Dancăș și Simoneti. Mai arzător este planul unui cămin cultural. Terenul există, bani s'au strâns (dela minist. cultelor 30.000 lei, din sat 17.000 lei), statutele așteaptă să fie aprobate. E vorba să aibă fiecare vârstă și fiecare breasla terenul său de activitate. Pavilion de joc, sală de lectură, odăi pentru societățile existente (secțiile de înfrumșețare a comunei, de educație a tinerețului, pentru artă și literatură, p. Reuniunea de înmormântare). O orchestră de coarde, înghetată în timpul din urmă, a dat un concert reușit. Biblioteca parohială și a studenților are cam 700 vol., cea a învățătorilor (școlară) 180 vol. (Lipsește deocamdată, o sală de lectură.)

Reviste și foi se citesc multe. Există un skiopticon (Viața lui Isus, etc.). O casină există pentru intelectuali, încă din 1890. O fanfară cu instrumente de alamă își așteaptă pe noii stăpâni. Mai există o bibliotecă rămasă pe urma protopresb. Droc și alta a lui Sava Popovici Barcianu. Un frumos început de muzeu este acela din casa renovată, unde au locuit, în condiții arhimodeste, din 1761 până în 1796, episcopii ortodoxi. Mai există 2 țesătorii de covoare românești, conduse de dnele Dancăș și Prie. Lumină electrică în comună! Toate ne adevereșcă că Râșinariii vreau să țină pas cu vremea. N'au trebuit multe vorbe ca să se încălzească din nou poporul de aici pentru activitatea «Asociațiunii». Au vorbit Dr. G. Preda și I. Neagoe despre «Asociațiune», dând alifie sufletească și trupească pentru rănilor recente. S'a constituit agentura, în frunte cu păr. Lungu, care a și dorit bun-sosit oaspeților. O bibliotecă a «Asociațiunii», a fost lăsată și aici, ca în Poplaca. — În Poplaca a vorbit poporului în școală Dr. Preda, și despre alcoolism și despre bărbării, ear Dr. Horia Petra Petrescu a citit o schiță din viața țărănească (Văduva). Păr. Modran conduce biblioteca parohială (230 vol.) și cea școlară (400), dă producții școlare și pentru popor. Și aici s'a înghetebat o agentură. A mai vorbit inv. Crețu din Râșinari. Și a treia zi poate să satisfacă pe cei ce aruncă sămânța binelui în popor.

Au sosit la Librăria Arhidiecezană

Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Noutăți literare: povestiri, călătorii, cărți pentru copii medicale, pedagogice, economice, povești; diverse biblioteci ca: Biblioteca pentru toți, Minervei, Căminul, Semănătorul, Scriitorii români, Steaua, Flacăra, Clipe de uitare, Scriitorii celebri, Foi volante, Pagini alese din scriitorii români. Biblioteca Universală, Lumea copiilor, Steaua copiilor, Astra nouă, Biblioteca clasică, Biblioteca inimei, Biblioteca Energia.

Știrile zilei

Ședințele consistorului mitropolitan. I. P. S. Sa mitropolitul nostru Nicolae a convocat consistorul mitropolitan în ședință plenară și în senate pe ziua de 4 Octombrie c. n.

Predică în catedrală. Marți, la sărbătoarea Tăierea capului sf. Ioan, a ținut în catedrala noastră, la finea sf. liturghii, o frumoasă predică preotul militar Ioan Dăncilă.

«Polemici străjnice»... În Franța, în «era discuțiilor». Șef redactorul revistei franceze, «Les Annales» (Analele), dl Adolf Brisson, scrie într'unul din numerele recente: «Eată că se apropie aniversarea bătăliei dela Marna. Acest eveniment va fi comemorat cu pietate, cu emoțiune, ca de obicei. Va servi drept pretext la discursuri vibrante, poate la polemici străjnice (aspere)... Fiindcă nu s'a închis era discuțiilor. Istoria nu și a spus încă ultimul cuvânt. Cine a câștigat victoria dela Marna? Fost-a generalismul Joffre? Fost-a generalul Gallieni? Gallieniștii și Joffriștii sânt veșnic gata de luptă. Se mitrailează cu lovituri de cărți, de broșuri, de articole de revistă și de ziare. Ieri reasuma dl Ștefan Lauzanne, în rev. «Operele libere», fazele luptei. Cerca să afle originea. Descrăia faptele, încerca să arate rolul jucat de fiecare din acești doi mari șefi. E foarte probabil că această opintire de a explica va rămânea infructuoasă. Poate că, mai târziu, posteritatea se va pronunța. Se poate că va rămânea nedecisă. Pasiunile se sting foarte încet. Desbaterile acestea asupra paternității legendarei victorii sânt desbateri pasionate. Pentru ce atăta furoare? Pentru ce vrea lumea ca această *gigantică tragedie* să aibă numai un singur protagonist? De ce să nu admitem că Joffre și Gallieni figurează aici, și unul și altul, pe planul întâi și că trebuie să-și împărțească *frățeste* gloria succesului final?»

Dl Brisson urmează, noi ne oprim să ne punem întrebările îndreptățite: Numai în Franța își bat capul oamenii cu dispute interminabile, cari se aseamănă poveștii cu cocoșul roșu? Numai în Franța se întreabă dacă Achile s'a sculat din pat cu piciorul stâng sau drept, ca pe vremea șolasticismului? În loc să se *bucure* frățeste că au ieșit la un liman verde și să-și dea osteneala să nu se mai reediteze «gigantica tragedie»?! Dar e mângăere că și la alții este așa?

«Tragedia mărcii germane». Sub titlul acesta publică revista «Reclams Universum», publicația editată de institutul de editură, care tipărește cunoscutele broșuri — odată ieftine — cărămizii (ca «Biblioteca pentru toți») «Reclams Universal-Bibliothek», trei fotografii foarte elocvente. Numărul este din 6 Aug. 1923. De atunci a ajuns marca la sume și mai fabuloase (a trecut de 12,000,000 de mărci o liră sterlină!). Ce ne arată fotografiile? Pentru obiectele cele mai neînsemnate se pretind astăzi prețuri cu cifre uriașe — susține redacția, și ca să ilustreze aceasta ne pune față 'n față o țigaretă bună din timpul de dinainte de război alături de un pian de prima calitate de astăzi. Tot așa: în locul unui creon de astăzi primeai pentru banii tăi mobilierul complet al unei odăi de locuit, plus o odăie de dormit cu două paturi și o bucătărie cu toate în ea, cu captor cu tot. Nebunia valutei urcate a ajuns așa de departe, încât pentru banii pe cari îi dai astăzi în Germania pentru o cutie de chibrite puteai cumpăra zece părechi de ghetete bune, ear fumătorii pătimași nici nu știu că o singură trăsătură de fum dintr'o țigaretă de duzină valorează 30 de mărci, cu cari bani puteai mai înainte să călătorești de-a curmezișul întregii Germanii. Nu ne spun datele elocvente nimic? Nu ne arată în evident în ce hal ajung finanțele unei țări dacă nu e chiverniseală bună, dacă ura este stimulente și dacă politicianii dau țara de mal? Compatrioților noștri de altă limbă ar fi foarte cu cale să le amințim datele de mai sus de câte ori ni se plâng în țară la noi că e timpul greu, de nesuportat. De sigur — greu, dar să ne opintim *cu toții* să nu ajungem în halul Germaniei.

Concurs

Pe baza §-lui 63 din Statutul organic combinat cu § 23 punct 5 și a Regulamentului pentru procedura la alegerea de protopresbiter, votat de congresul național bisericesc al mitropoliei noastre sub Nr. 136 din 1888 § 7 prin aceasta conform ordinului consistorial din 6 Februarie a. c. Nr. 10463 se publică concurs pentru îndeplinirea postului de protopresbiter în tractul Sighișoarei.

Viitorul protopresbiter va ocupa totodată și unul din cele 2 posturi de parohi coordinați din parohia Sighișoara.

Retribuțiunile împreunate cu acest post sânt:

Venitele după un post de paroh conform fasiunii din coala B.

Venitele după postul de protopop cu întregire dela stat.

Concurenții au să documenteze calificățiunea prescrisă prin concluzul congresului Nr. 111 din 1888.

Cererile de concurs cu documentele necesare în original, sânt a se înainta la consistorul arhidiecezan în termen de 30 de zile după prima publicare în ziarul «Telegraful Român», fiind a se alătura și o tabelă de calificățiune după rubricile indicate în Regulamentul congresual provocat, § 12.

Concursele intrate după expirarea termenului, nu se vor lua în considerare.

Sighișoara, din ședința comitetului protopresbiteral, ținută la 15/28 Iunie 1923.

Ioan Muntean
adm. protop.

Octavian Doctor
notar.

Aprobat:

Sibiu, din ședința plenară, ținută la 28 August 1923.

Consistorul arhidiecezan

Concurs repetit

Pentru întregirea posturilor de parohi din parohiile jos însemnate în protopresbiteratul Hațegului, se publică concurs repetit cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român»:

1. Luncani.
2. Sălașul de sus.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea salariului dela stat.

Concurenții își va înainta cererile instruite în regulă subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis și se vor prezenta în parohie spre a face cunoștință cu poporul.

Hațeg, la 22 August 1923.

Oficiul protopresbiteral ortodox rom. al tractului Hațeg în înțelegere cu comitetele parohiale respective,

Dr. C. Popescu
protopop

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III, Dănoș-mic, protopopiatul Orăștie, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat, între cari sânt luate: casa parohială în stare bună și 16 jugăre pământ ca eclejle ce e a se întregi în baza legii agrare.

Concurenții vor înainta petițiile în termenul sus arătat subsemnatului cu documentele recerute având a se prezenta și personal spre a se face cunoșcuți și a cânta sau cuvânta înaintea poporului.

Orăștie, 8 August n. 1923.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu comitetul parohial.

V. Domșa,
protopop.

Concurs repetit

În baza ordinului consistorial Nr. 3519 din 3 Mai a. c. se publică de nou concurs pentru întregirea parohiei de clasa III. Valendorf, din protopresbiteratul Cohalm, cu termen de 30 zile.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt stabilite în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Reflecții îndreptățite își vor înainta petițiile provăzute cu documentele necesare, conform normelor în vigoare, în termenul deschis subsemnatului și până la publicarea alegerii se vor prezenta în parohie într-o Duminică sau sâmbătoare la biserică spre a cânta și cuvânta, eventual a și celebra.

Cohalm, la 18 Iunie 1923.

Emilian Stoica,
protopresbiter

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Cornătăl, (Egerseg) cu filia Sâncrai, tractul Târgul Mureș jud. M. Turda, pe baza ordinului consistorial din 6 Iulie a. c. Nr. 2831/1923 se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Comuna se află în depărtare de 4 km. dela Târgul Mureș și are case parohiale noi precum și supraedificatele economice necesare.

Cererile de concurs instruite cu documentele necesare să se înainteze subsemnatului oficiu protopopesc.

Concurenții după prealabila încunoștințare a protopresbiterului să se prezenteze în vre-o Duminică sau sâmbătoare în biserică din parohie spre cânta, predica, eventual a și celebra.

Târgul Mureș, la 8 Iulie 1923.

Oficiul protopresbiteral în înțelegere cu comitetul parohial.

Ștefan Russu,
protopop.

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa III, Recea Telechiană, protopresbiteratul Făgăraș, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele sânt pe lângă cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat, porția canonică aproximativ 3 jugăre pământ și de fiecare familie câte o ferdală de bucate.

Concurenții au să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare, în termenul indicat, subsemnatului oficiu protopresbiteral și înainte de alegere să se prezinte poporului în biserică spre a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Recea-Telechiană, la 2 August 1923.

Vasile P. Răduț,
adm. paroh ort.

Dumitru Martin,
not. com. parohial.

Nr. 1011/1923 prot.

Văzut.

Făgăraș, 4 August 1923.

Oficiul protopresbiteral ort. rom.

Pentru protopresbiter:
Valer Literat

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa a III. Hurez, tractul Făgăraș, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele împreunate cu acest post sânt cele statorite în coala B. pentru întregirea dela stat.

Concurenții își vor înainta cererile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc în termenul fixat și, după prealabila încunoștințare a oficiului protopopesc, se vor prezenta în parohie în vre o

Duminică sau sâmbătoare pentru a cânta, ori a servi și predica.

Făgăraș, la 4 August 1923.

Oficiul protopopesc ortodox român, în înțelegere cu comitetul parohial.

Pentru protopresbiter:
Valer Literat

Memoriile lui Șaguna

— Volum festiv —

Au apărut:

Memoriile Arhiepiscopului și Mitropolitului Andrei Șaguna din anii 1846—1871, volum festiv publicat de Consistorul Arhidiecezei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu la aniversarea a 50-^a dela adormirea în Domnul a Marelui Arhiepiscop.

Volumul, de 112 pagini, conține însemnările lui Șaguna despre faptele și întâmplările momentuoase din viața sa. După cuvintele introducătoare urmează, an de an, expunerea acestor fapte și întâmplări, care se publică acum întâia oară în întregime.

În volum se mai cuprind și câteva lămuriri, date de răposatul Arhiepiscop-vicar, Dr. Ilarion Pușcariu, cu privire la aceste Memorii, precum și mai multe ilustrațiuni; ear la sfârșitul cărții se poate citi: Ziarul lui Șaguna din 1857.

Cartea se găsește de vânzare în Librăria Arhidiecezană în Sibiu.

Prețul 25 lei.

Mersul trenurilor în Sibiu

Valabil din 1 Iulie 1923.

Plecare spre:		Sosire dela:	
Copșa-mică	dim. 2-30	București	dim. 1-45
Piatra-Olt	dim. 3-—	Copșa-mică	dim. 2-10
Vințul-de-jos	dim. 4-05	Cisnădie	dim. 6-54
Făgăraș	dim. 5-05	Făgăraș	dim. 7-18
Cisnădie	dim. 5-20	Agnita	dim. 8-50
Săliște	dim. 8-10	Copșa-mică	dim. 9-—
Copșa-mică	dim. 10-20	Vințul-de-jos	dim. 9-10
Cisnădie	d. a. 12-25	București	dim. 9-30
București	d. a. 13-45	Cisnădie	d. a. 13-45
Făgăraș	d. a. 14-15	Făgăraș	d. a. 14-13
Copșa-mică	d. a. 14-50	Copșa-mică	d. a. 14-40
Cisnădie	d. a. 17-05	Piatra-Olt Buc.	d. a. 16-15
București	d. a. 17-40	Agnita	d. a. 16-50
Agnita	d. a. 17-45	Vințul-de-jos	d. a. 16-55
Vințul-de-jos	seara 19-40	Copșa-mică	seara 19-15
Copșa-mică	seara 20-—	Cisnădie	seara 18-20
		Săliște	seara 20-40

Băile Ocna Sibiului

Plecare:		Sosire:	
Sibiu-Ocna	6-20, 9-02, 13-55, 16-30, 19-28	Ocna-Sibiu	7-25, 12-41, 15-35, 17-35, 20-46.

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu se află de vânzare următoarele

Tipărituri

Pentru școlile secundare:

Ziarul de cassă.
Ziare de clasă pentru licee și civile, comerciale.
Coale pentru registrele de exhibite.
Tipărituri pentru bugetele școlare.
Procese verbale la examenele particulare.
Tipărituri pentru inventarele localelor școlare.
Bilet de informație la însușări pt. fiecare elev.
Bilet de admoniarea elevilor.

Pentru școlile primare:

Registre pentru absenții și clasificării.
Matricole școlare.
Cronica școlară.